

ȘEZĂTOAREA

Anul XII, vol. IX, No. 6-7 — Folticenî, Aug.-Sept. 1904.

POVESTEA CISMARULUI

A fost odată un cismar meșter și priceput, nevoie mare. Dar nu știu ce făcea, ce dregea, că era cam sărmănuș omul și nici odată nu-l auzea laudându-se cu bine dinspre partea cismăriei.

Pe urmă își și găsisse omul de ce treabă să se apuce, că de-î trebuia cuiva o ciubolă, se îndrepta la țirg; iar de țirț și gîorsăil pînă bătătura casei, avea omul și niște opinci, ce și le croia singur, de nu-î mai trebuia alt cismar.

Iar cînd da Domnul de-l pica cîte-o plească, își lua mai cuc, mai nu știu ce, că multe-l trebuie omului cînd u'are.

Unde mai put că nu era singur pe lumea asta. Avea și nevastă și copil, cîte găuri sînt în ciur, și nici unul nu era învățat să trăiască fără mîncare.

Cu una, cu alta, ajunsese omul la aman. Și de inimă rea, ori mai știu eu cum, numa într'o zi apucă și darul dresului și apoi jin-te, neue, că ajunsese creștinul citu-î ziuica să blesteme pe ăl de a pus via pe-o coastă, taman povestea cîntecului:

Bate-l, Doamne, și-l usucă
pe ăl de-a pus pruniș pe luncă,
de mî-a făcut țulcă multă,
de-și ulla omul de muncă,
și nevestile de furcă,
și călătorii de ducă.

Dacă văzu și văzu că cu meseria cismăriei nu face nici o ceapă coaptă, se gîndi să ia lumea în cap, să dea ochii cu *necuratul*, c'auzise el de la unul, de la altul, că dacă te dai lui, apoi o duci bine de tot, cit vei mai trăi.

Taman așa și făcu. Nevasta îi puse în traistă o azămioară frămîntată'n lăcrămioare și luîndu-și rămas bun de la copil, se despărți cu bine de nevastă, și-o luă la picior lucotro o vedea cu ochii.

Și trecu peste țări multe și nenumărate, umblind pînă străini, străinătate, pe unde nu cunoști pe nimeni, numai frunza și codru, c'astea-s peste tot locu,

Iar cînd se impliniră două luni de la plecare, ajunse într'un loc pustiu și urit, plin numai de vîgăuni și ripe.

Iar într'o zi, cînd fu soarele la chindie, hop și-un încornorat de drac dintr'o gaură.

— „He... taman pe tine te căutam“, zise cismarul.

— „Da cu ce treabă pe-aici, nenisorule? il întrebă pocitania.

Uite-așa. așa, s'apucă omul să-î spue păsul dracului și la urmă îi zise că vrea să se vindă cu suflet cu tot, dacă i-o da avuție în-destulă.

Dracul pe dată se și invoii, că taman avea nevoie de așa ceva peste v-o cițiva ani.

Și după ce se invoiră și se jurară să se fie de vorbă, se despărțiră cu bine și Scaraoschi peri în gaură, iar cismarul o luă înapoi spre casă cu treaba mintuită.

Cum ajunse acasă, găsi două poloboace pline vîrf cu bani de aur. Treaba începu să meargă strună, iar norocul cit pe colca.

Dacă văzu așa cismarul, se puse pe trai, parcă de cînd lumea se pomenise cu bogăția.

Nici de suflet nu-și uita cismarul și da în dreapta, da în stînga, să aibă din destul pe lumea ailaltă.

*

Păsămite, Dumnezeu și cu Sfiutul Petru umblau pe pămînt în vremea aceia, să se încredințeze mai bine de păcatele și nevoile lumii acesteia.

Și mergînd ei așa din sat în sat, nimeriră și în ținuturile acelea și-î apucă înoptatul taman în satul cismarului.

Dar la care se duceau, nimeni nu se gîndea să-î găzduiască.

Întrebînd ei colo, colo, unde că s prea mulți în casă, unde că nu-i loc, ajunseră și în dreptul cismarului, care cum auzi așa, îi pofti în casă, zicîndu-le :

— Ba zău, n'ar fi păcat ca într'un sat cu atitea adăposturi să dormiți pe lîngă garduri? Hei... ciți oameni și-au întins ciolanele în casa mea, înaintea dumneavoastră! ?...

Și după ce-î ghiftui cu mincare bună, că avea și de unde, le puse așternuturi nouă să se hodiească.

Dumnezeu numai de cit începu să tragă la aghioase, că era o-bosit tare. Iar Sfîntul Petru văzînd bunătatea cea mare a cismarului,

se sculă, se dădu pe lângă cismar și aducându-î la știre cu cine are a face, îi zise :

— Măi, cismarule, să ști că mare noroc a dat asupra capului tău și a casei tale. Om să îi numai și să ști să nu-î dai cu piciorul. Pentru bunătatea inimii tale, Dumnezeu o să cate să te răsplătească. Tu să nu fi lălălău Tânase, și-î cere raiful. Auzitu-m'ai ?

Cismarul lumărmuri cînd auzi minunea. Apoi se gîndi, se răs-gîndi, cum să dea să n'o scrintească și își făcu socoteala asta, că zicea el :

— Nu mai daū eu de căldură cu raiful dumnezeesc. Ia mai bine să-mi văd de zile, să nu încap pe mina lui Scaraoschi. Ciue umblă după behebe, perde pe mihoho, scurtă vorbă. Să-mi pun pe-lea la pază din partea lui Chiliuța, și apoi oi vedea eū cum î-o merge imbucătura.

A doua zi, cînd se deșteptă Dumnezeu și se pregăti de plecare, chemă pe cismar la el și-î spuse să-î ceară trei lucruri care-o vrea el.

— Apoi de, Doamne, zise cismarul furînd cu ochiul pe Sfîntul Petru, eū aș zice mai bine să faci, ca ciue s'o urca în cireșul ăst' dinaintea casei, să nu se mai poată da jos fără a mea poruncă.

— Bine, făcu Dumnezeu. Iar Sfîntul Petru se umplu de ciudă de prostia cismarului și gîndi : ce bleav de om și ăsta, nu se gîndește la mintuirea sufletului.

— Al doilea, zise iar cismarul, aș vrea ca cine o baga mîna în sacul ăst' cu cue, să n'o mai poată scoate fără voia mea.

— Bine, zise iar Dumnezeu; și Sfîntul Petru iar se umplu de necaz, cînd văzu că cismarul nici acu n'a cerut raiful.

— Al treilea, aș vrea ca cin' s'o pune pe scaunul ăsta, lipit să rămie și să se scoale cînd oi zice eū.

— Ce postești, implinit să fie, zise fața dumnezeiească.

— Amin, făcu și Sfîntul Petru și ieși împreună cu Dumnezeu și dispărură din ochii cismarului.

Acu cismarul se puse pe traî și pe chefurî. Nu se uita cui da, facea milostenii și pomană și nimenea nu eșia din casa lui cu mina goală.

Dar nu trecu mult și se incheiară și cei cinci ani de tocmeală și Scaraoschi trimese un drăcușor să-î aducă pe cismar cum o ști, căci îi rămăsese un loc liber în iad.

Pe dată se înfașoșă negriciosul, iar cismarul făcu fețe-fețe gîndind la ce-î așteaptă și că la grea cumpănă se află.

— Hei... cismarule, ești gata? Știi învoiala care o ai cu stăpînul nostru, ca dacă în cinci ani ei muri, să ne dai sufletul; dacă nu, să te luăm de vii. Sînt trimis să te duc la iad.

— Chiar te așteptam să-mi piei, drăcușorule. Uite, is gata, dar să-mi dai ghetetele, să văz mi-or ține la drum, că știu că-l cam depărțitor. Ia, fă bunătate și-mi dă v-o două cue din sacul acela de pe laiță, să-mi mai întărească oleacă talpa.

Dracul n'are de lucru! Dă să-i dea cue, dar să mai scoajă mîna din sac, pace; pareă era prinsă de cînd lumea.

Cismarul băgă de seamă darul lui Dumnezeu. Căta un ciomag uodoros, cu măclucă 'n cap, și cînd începă a-l măsura coastele, nu-l mai slăbi pînă rămase dracul lat jos. Suflă dracul să-l lasă sufletul, iar cînd scăpă din mîna morții, se duse întîns la iad, să spue și tălpii iadului ce-a pățit de la cismar.

Scaraoschi crezu la început că n'aude bine, cînd îi spuse ceta pășania și trimese îndată pe alt drac mai bătrîn și mai priceput în parascovenii :

— Dar vezi, măi deșuchiatule, să nu te lipești și tu pe-acolo că te-auz urlînd apoi.

Pe la namiez intră și așa în casa cismarului, și făcîndu-se că n'are chef de vorbă, îi zise scurt :

— Hei... cismarule, haide.

Cismarul nu se puse de pricină și-i zise :

— De, măi codanc, de zoril să nu mă zorești, că e-u-s gata, cum mă vezi. Calabalicul îmi stă aici de-o săptămînă, gata să-l ia pe mîna. Ingăduie numa oleacă să ne cinstim gura c'o ciuzecuță de țuică. Și pîn' oi veni cu cu sticla, fă bine și te hodinește coala pe scaunelul ceta.

Dracul n'avu încotro, că era și el rupt de oboseală, și se așeză frumos pe scaunul cel blagoslovit de Dumnezeu.

După ce trag el o înghițătură de țuică, cismarul își ia traista și hai la drum.

Incornoratul chiar o băgă pe minecă. Se suci, se învîrti, pareă era bătut în cue.

Cismarul învățase acu meșteșugul. Luă un par barosan și se puse pe cotonogea. Urla dracu și se vîdicărea, să-i plîngă de milă.

Cu mari rugăminți se ostoi acela din terbluțea și cînd îi dete drumu drăcușorului, fugea de-i sfîrșia căletele și se duse întîns la iad de băgă drăcimea în toate bolile, cînd le povesti pătărania și vicleunia cismarului.

Pară roșie se făcu Scaraoschi, că nici un drac nu se mai încumeta să-și pue în plug cu puterea cismarului.

Și dacă văzu că-l stă locul gol la lad de atita vreme, se grăbi să se ducă el și să mi-l aducă pe cismar încălțat de ceafă.

Intr'o clipă se infățoșă înaintea cismarului. Cînd ajunge acolo, îi strigă de afară mînios, minune mare :

— Cismarule, hai. Mi-ai făcut tu multe topoare, dar las-că n'o mai minca mișa oțat de-acu. Te-am lăsat în voe ca pe-un om cu obraz de cînstă, și te-ai apucat să-ți bați joc și de supușime. Așa ne-a fost vorba, hai?

— Ce tot cîntă, măi zărincitule? zise omul. Dar Scaraoschi nu-l lăsă să mintue vorba :

— Ia, nu te mai inferbinta, că ne știm noi; gura ți-e meliță de cînepă. Mai bine ia ce-l lua și fă-o după mine, că știe Ivan ce are 'n sac. Cu tine n'o mai scoț la nici un cap așa.

— Măă...î, fie că melicos măi ești, mă Scaraoschi și afurisit să nu-ți iutre nimeni în voe. La ce te schifosești de geaba? Ia spune-mi, de.

-- Vorbă să fie, că treaba se face, zise Scaraoschi. Dar la ce mi-ai zmintit oamenii, să-l omori cu zile? Nu ne-a fost vorba așa, ca peste cînei ani să li al nostru? De ce dar mă scoți din răbdare și nu vii cînd te-am chemat? Ia-mi spune.

— Ia nu măi fisii, măi Scaraoschi, că doar nu m'a albit calea bisericii și pricep eu unde bat și giudurile tale. Mi-a spus cineva să vii? Ori zi, nu-i destul că mă smulgi taman cînd mă-e lumea măi dragă, cauți să-mi amărești de pe-acu sufletul.

Tăcu din gură Scaraoschi și glădi că l-a fost înșelat diavoli. Iar cismarul aruncă dāsaga p'un umăr și hai la drum.

Dar cînd să iasă din casă, Scaraoschi dădu cu ochii de cireșele cele frumoase și gustoase. Iar cismarul îi lăsa gura apă după broboanele pline și curate.

— Iiii... ha, făcu cismarul, apoi nici că mă urnesc din loc pin'oi gusta v'o două roșioare. Taman acu cînd au dat în vremea coptului. Drept aceia glădesc că-l zăbovi oleacă pin' mî-oi ostoi pofta și placul inimii.

Și cum zise cismarul, și lăsă dāsaga jos și puse mina să se urce în cireș. Dar Scaraoschi gîndind că cismarul cată pricină de întîrziere, se grăbi să se urce el în pom. Smulse Scaraoschi ce smulse, înghiți și el cit putu, iar cînd se sătură cismarul, îi spuse să se dea jos, că-i apucă sara pe drum.

Dar coboară-te, dacă poți. Cînd umbla să se lase pe trupu pomului în jos, se pomenea taman în vîrf.

— Dar, dă-te jos, măi tartore, zise cismarul.

— Asta cat și eū, bre, și nu mă pociū. Și se întindea, se îndoaia, el tot măi tare se lușepenea.

A priceput cismarul că-î ăsta darul lui Dumnezeu. A rupt un par din gard și se puse să-î ungă costițele. Cînd se scurta ciomagul, punea mina pe altul. Și urla dracul și se zvăpăia, de gindea că trage să moară; iar cînd abia se mai auzi glasul *urîciosului*, cismarul se îndură de el și-î dădu drumul.

Scaraoschi o sbughi la fugă și mai șchiopătînd, măi de-a vîndălacul, se văzu și 'n iad. Se jură să nu mai dea ochi cu cismarul.

Apoi adunînd toată drăcimea, dete poruncă să se facă uși de fer și să se întărească iadul, ca să-și pue pelea la adăpost de mina cismarului.

*

Acu cismarul scăpase de orice grije. Și se puse pe traî cu tot dinadinsul. Și bogăția-l năpădea măi abitir ca înainte. Nicî de Dumnezeu nu uită și se gîndi să dreagă busulocul. Nu-î vorbă, și înainte era tot mină spartă. Da în toate părțile și nu se uită.

Peste v-o clițva anî îi veni și lui ceasul morții. Iar nevasta-l bagă în pămînt și-l cînsti cu toate pomenile și toate rinduelile, cum e sorocul morților.

Dar cismarul nicî pe lumea ceilaltă nu s'a lăsat de drăcovenii, taman vorba cîntecului :

Multe-am tras și-am pătimit,
de ele văz că n'am murit.
De-aș măi trage cte-am tras,
că de rale nu mă las.

Și cum se văzu pe lumea ceilaltă, o întinse drept la rat. Clocăni în poartă. Sfîntul Petru întrebă :

— Cine-î acolo ?

— Cismarul.

— He. I, cismarule, aici nu-î de nasul tău. Locu tău e la iad. Mergi acolo, că n'ai vrut să mă ascuți, cînd te-am sfătuit să ceri raîul.

— Iaca mă duc și la iad,

Ajunse și la poarta iadului. Clocăni, dar cînd auziră încornorații de numele cismarului, odată o sfecli toată mulțimea drăcească și pieri pîn toate găurile, de frica aceluia.

Cismarul dacă văzu că nu-l primește, se înturnă iar la răi.

Sfântul Petru întrebă pînă 'n trei ori. Dacă văzu că celu nu-î răspunde, deschise poarta să vază cine-i. Cismaru alita așteptă. Scoase căciula și-o svîrli în grădina dumnezeiască.

Că hîr, că mir, Sfîntul Petru n'avu încotro și lasă pe cismar să-și ia căciula. Dar taman vorba aia, s'a suil seroafa lu copac, că ea să mai lasă cismarul, pace. Ajuuglud la căciulă, îi mai dete un picior, de-o mină taman în inima răiului, lu preajma dumnezeirii.

Iar cînd ajunse acolo, intră cu picioarele lu căciulă și așteptă. Sfîntul Petru îi strigă să se cărăbănească din răi.

— Doar nu staū lu răi, staū în căciula mea, zise cismarul.

N'avu ce face fața cea fără de prihană și-l lasă lu plata Domnului. Iar cismarul se mai potoli și-și găsi cu chipul acesta și-un locșor alătura de marea înălțime a Domnului.

(Auzită în Dobrogea).

P. Dobrogeoi.

DE ALE COPILOR

58. **De-a luna.** — Doi s'apucă spete la spete și unul ridică pe celalt în sus, pe spinarea lui, astfel că acesta vine cu fața 'n sus. Cel de desubt strigă cătră celalalt și acela-î răspunde :

— Ce-î lu sus ?

— Chiua.

— Luna.

— Dar diucoace ?

— Dar lu jos ?

— Hai te 'ntoarce,

și zicînd astfel, cel de sus e scoborit lu jos prin ridicarea celui de desubt lu picioare, și apoi el însuși ridicat. Întrebările aceleași ad loc apoi.

59. **De-a bondariu,** se joacă mai cu seamă la priveghîuri. Unul iute de mină și isteț, se face bondariu, adică face : iiii, cu gura închisă, lovind o nare a nasului cu degetul, foarte ușor, așa că-î întocmai sgomotul bondarului. Alții staū cu palmele întinse, pe care le lovește cu o palmă a lui, cîl ce poate de tare. În timpul acesta, cel lovit caută să dea 'n capul bondarului, dar el iute pleacă capul bondarînd mai tare și astfel trece la altul.

60. **Pe lucru.** — Se joacă de băeți mulți, pe la priveghîuri. Se pune lu roată jos, toată mulțimea lor, împrejurul mortului ori lîngă el, lu mijlocul casei, pe cînd lumea cealaltă stă pe lîngă pereți. Unul dintre băeți, ales printr' un formuleț dat, e declarat de *maistru*, și cînd toți sînt gata, el strigă :

Ha! pe lucru, măi băeți, făcălețul boeresc
că-î furat un făcăleț, și in'apucă să-l plătesc.

Apoi pe rînd, maîstru întrebă despre meseria lor : — Tu ce ești ? — Lemnar, stăpîne, — Ce lucrezi ? — Dogăria. — Dar tu măi ? — Eū trag clopotele. — Dar tu ? — Eū cascade gura. — Dar tu de-acolo ? Eū cos etc. În timpul lucrului nu se vorbește de loc. La un scaun al maîstrului, pe tăcute, fiecare-și începe meseria. D. e. cel care cascade, cascade cum se cascade, însă maîstrul observîndu-l și pîrîndu-i cam înceată munca, îi face semnul să lucreze măi tare : cascade maîstrul măi tare. Dacă cel cu cascade l-a observat, și începe să cascade și el măi tare, atunci maîstrul trece la cel care bate toaca. Maîstrul bate toaca tare și dacă cel în drept nu-l observă degrabă, începînd să bată și el, atunci maîstrul îl pedepsește, dîndu-i cîteva lovituri la palmă.

61. Țurca.. — Țurca, cu toată clasicitatea ei, în Țepu, știu că nu-î de cit de vr'o 8—9 ani. Băeții se despart în două grupuri, din care unul la batae. Țurca, e lemnul de 1—2 cm. cam ascuțit la capete, care se pune peste o gropșoară în curmeziș și e asvirlită de unul, din cei de la batae, spre cei ce-s la „prins“. Dacă țurca e prinsă din cuc, adică de-î prinsă în sborul ei, orî e luată din vr'un copac, înainte de a minca pămînt, atunci, partidele se schimbă ¹⁾. Dacă țurca nu-î prinsă din sbor, atunci, unul o ia, merge pe-o direcție perpendiculară pe direcția jocului (băeții spun că : vin cu țurca în drept) și asvirl țurca la gașcă, peste care, stă bățul cu care a fost aruncată. Dacă bățul e lovit, atunci porcarășii intră la batae ; dacă nu, nu. Spre a nu fi chită [ochită, lovită] cei de la batae, unia se țin cu mina de barbă, făcînd „ștele caprei“, alții sar, cu două picioare peste băț înainte și cu spetele 'napoi, adică „așa să sară țurca peste băț“; alții cîntă :

Capra sare masa.

Iada sare casa.

versuri luate de prin cărți, iar alții, în dosul bățului, cu fața 'n spre porcarășii, fac cu minele 'n lături strigînd : „țup, țup, mustața 'n 49 de părți“. — Presupunem că țurca n'a lovit bățul, atunci cel ce-a bătut, pune țurca 'n gașcă, cu un vîrf măi sus ; o lovește în vîrf, țurca sare 'n sus, și din săritură e lovită și trimisă departe. Distanța de la țurcă pînă la gașcă e socotită cu sute orî cu mii și bătaușul pentru această distanță e d. e. 400. A bătut decî odată ; se duce la

1). Când joacă 2 orî 3. În cazul cînd sînt 2 sau măi mulți la batae, prin prinsul țurcei e scos numai acel ce bate și 'n locul lui vino următorul.

gașcă și tot așa bate pentru a doua și a a treia oară, luind alte 300 ori 1000, făcînd în total 1700, care sunt adăugate la suma partidului, din urmă.

Cînd cel ce bate țurca, n'o lovește din sbor și-o scapă pe pămînt, atunci el face *un rărunchiū*. Tot rărunchiū e și atunci cînd țurca, lovită sau nelovită din sbor, cade în urma găștel. Presupunem că unul a bătut întîia oară bine, făcînd 2 rărunchiuri. Acestora nu li se dă în numere evaluarea distanței. Bătăușul lovind țurca pentru a treia oară, merge și o svirle cu bățul, ca la 'nceput. Presupunem că țurca n'a fost prinsă de cătră porcarași, atunci unul din ei, *dă rărunchiurile*, va da deci 2, căci tot două a făcut și cel de la batae. Pune țurca pe laba piciorului, de-asupra, la rădăcina degetelor și făcînd vînt piciorului o asvirle spre gașcă, apropiînd-o deci. Dacă nu mai este mult pînă la gașcă, dă și al 2-lea rărunchiū, mic, apoi fiind aproape de tot, lovește bățul și cel de la batae e scos. Dacă bățul e lovit chiar din darea rărunchiului, atunci bătaea este părăsită de bătăuș. Dacă din darea rărunchiului, țurca trece peste bățul dincolo de gașcă, fără a-l lovi, atunci porcărașul și-a pierdut ori-ce drept. Cel de la batae, continuă. Cum vedem, aceste rărunchiuri sunt funeste, și pentru a scăpa de ele, mulți, spre a lovi țurca, o *rad*, adică o lovesc după ce ea a mîncat pămînt. Cînd *răsătura* a fost prea pe față, rărunchiul persistă, dar e chestie de necinste. Dacă sînt contestații asupra veracității lui, atunci se procedează la *darea barbei*. Unul *dă barba*, punînd țurca sub barbă, plecînd capul înainte și lăstul țurca să cadă. Ceea ce a pierdut bătăușul prin aceasta, e că țurca în loc să o aibă avantajos așezată, o are oricum.

În fine, de la început e stabilită suma maximă pentru cîștigare. Cine va face d. e. mai degrabă 100 de mii, 1000, 100, etc.

62. **De-a ogarul și epurele.** — Se aleg două paie, unul pentru ogar și celalalt pentru epure. Și dacă-s băeți mulți, unul le pune sub două degete, oricare, de la cele două mînt, apoi închide pumnii. Toți băeții, (în cazul cînd sînt mai mulți de 10, 20, se pun 2 sau 3 băeți cu pumnii închiși, paie fiind numai 2) vin și pun cîte un deget pe degetele celor ce stau cu pumnii închiși. Cînd pumnii se deschid, se știe cine a căzut epure și cine ogar. Epurelui i se dă 10 pași înainte, și de la un semn încep fuga. Departe e hotarul, unde, dacă epurele nu l prins, așteaptă pe ogar, face vr'o cotitură și pornește înapoi. Ajunși, prins sau nu fiind epurele, jocul se 'ncepe iar.

63. Cînd e cam frig și amorțește mîna, băeții rid, că nu pot să *facă mîna puică*, adică să apropie cele cinci degete la un loc.

Chiar și vara, copiii fac mina lor îmbîrnată, *puică*, și o arată părinților ca o mare voiuicie.

Copiii cred că fac mare lucru cînd pot face *mina rață*. — Mina se face rață, încălecînd degetul mijlociu peste arătător, inelarul peste mediu și pe inelar cel mic, apoi ciocănește pe pat sau pe masă strigînd :

ciūchiū puū ciūchiū, ciūchiū, ciūchiū,
ba se duce și la mă-sa și o *ciūche*.

64. **Bou bălțat.** — Ori de cîte ori se mînuce în casă brinză, copiii mici cer să li se facă bou bălțat. Mamele iaū mămăligă ferbinte, o amestecă cu brinză și aū un fel de papară crudă. Apoi fac bucățele, sau *bucături*, tipărind mămăliga între degete. Briuza se cunoaște ca niște bălțături, de unde numele de *bou bălțat*.

65. **Purici, purice!** — După ce s'a mîncat scrobul din tigae, ori *balmușul*, se face face purice în tigae, căci puriceii sînt foarte gustoși și copiii se bat după ei. Se frămîntă mămăligă în tigae și se prăjește pe foc. Dacă a fost scrob în tigae, ori *varză cînită*, ori sarmale, apoi puriceii aū, pe lîngă aroma de mămăligă prăjită, și pe cea a bucatelor, plus că-i și unsuroasă.

66. **Cintec cătră melc.** — Cu toate că pe la noi cuvîntul de *melc* nu se cunoaște, ci numai cel de *culbec* sau *culbecin*, hăeții cîntă, melcului, ca să scoată coarne :

Melc	și te du la Dunăre,
melc,	și bea apă tulburé,
codobelc,	și mînuce leuștean
scoate coarne hocrești,	și te fă cit un buștean.
și te du la Dunărești	

∩ *Buștean* iarăși cuvînt necunoscut

67. **Formulet :**

Ace, ace	nici în drum, nici în carare:
dobitoace,	numa 'n nasul dumitale.
nu lăsa porcii să (se) c.c.c,	

68. **Intorsătură de limbă.** — E mare lucru a zice repede și fără greș : „Titirivdă tivdă, nu-î greū a zice : titirivdă tivdă, da-î greū a zice : titirivdi titirivdatura titirivdei tivde !

69. **Intorsătură de limbă.** — E mare lucru a zice repede și fără greș : „bou breaz, nu-î greū a zice bou breaz, da-î greū a desbrezi brezătura boului breaz“.

70. **Clisa.** — După ploii, grija copiilor e să se ducă să aducă clisă galbănă de pe deal, ori de unde este, și să facă colaci, roși

pentru ghiocuri, cărămide, cai, etc. Toate aceste fabricații le usucă și le păstrează pînă le strică pe toate.

71. **Proașca**, nu-i altă ceva de cît o pompă aspiratoare-răspingătoare. Se face din cuculă groasă. Se la un internod și să râtează de sub nod, la un capăt și de-asupra la altul, așa că avem un fel de probetă. În mijlocul nodului i se da o gaură, iar în țavă se bagă *feleșteul*, un băl care este înfășurat la capăt cu petică. Avem un corp de pompă în regulă. Se trage feleșteul în sus și se bagă proașca în apă, iar apa intră 'n proașcă în virtutea presiunii aeriene, și țișuește apa cu putere cînd se apasă de piston [feleșteu]. Atunci băeșii *improașca*.

72. **Sania**. — Iarna băeșii, ca 'n toate părțile pe unde lasă D-zañ omăt, se dau cu sania. Sania e dreaptă, cînd se face din scinduri, ascuțite la vîrf, legate cu trei lemne lupănate, îngrădită cu nuelușe, și înainte un *gînj*. Sania e cu *oplenc*, cînd e de o construcție specială. Lungimea ei e de un metru și poate mai mult, cu talpă subțire și *cîrmaciū* înalt, cu *picioare* înalte și apoi *oplencle*, două, de-acurmezișul peste picioare. Unii băeși le rad cu sticlă pe talpă, sau le pun șini.

73. **Mortul**. — Tot la priveghiū. Unul aprinde cîlți de cînepă, după ce l-a muiat bine în gaz și-l poartă pe două bețe, punindu-se în fața lumei. Cînd arde bine, face ochii mari, se strimbă, scoate limba, etc, iar flacăra de gaz îl descolorează grozav, îl îngâlbenuește, așa că are aparența unui muribund, a unui luat de Rusalii. Femeile țipă, căci *în mulțime*, nu-i nimeni mai sfios de cît femeia, cu toate că ar umbla noaptea singură pe cîmp.

74. **Săgeata**. — Băeșii își fac săgeată din trestie de stuh, pe care o smulg ori din streșina casei, ori de la *gluga* cu stuh. Săgeata se face 'n două feluri: 1) Se la o trestie lungă și se fac de la un nod, făcînd astfel, după ce-a scurțat-o de vr'o palmă, o eprubetă. Întrînsa pune băelul săgeata, care nu-i de cît un vîrf de trestie solid, și cu mîna aruncă săgeata în sus. 2) Al doilea mod s'apropie mai mult de tipul vechiū. Se la un băl de alun, gros cam de un deget, se îndoaie și capetele se prînd cu o șfară subțire dar tare. Astfel are *arcul* gata. Apoi leagă de centrul corzei un băl mai lung, terminat printr'o crăcană, și de la începutul sferei spre capăt stîl încrestăturii, de unde se poate prînde șfara întinsă. Săgeata e terminată la partea groasă prin două urechi, sub un nod, și se pune pe coarda întinsă. Apoi cu degetul cel mare ridicăm coarda în sus,

ea scapă din creștătură, arcul se lărgeste, șfara se întinde și săgeata se duce la 70—80 metri, sau chiar și mai departe.

Unile săgeți, dar foarte puține, n'au sprijinul de încreștături, ci se întinde cu mîna.

O bună săgeată constă în flexibilitatea cea mare a corzei. Săgeata se mai face și din lemn și are atunci în vîrf un piron bătut, lucrul fiind mai sistematic.

75. **Clempău de hluj.** — E o jucărie de vară, ce se face din hluj copt, dar nu uscat. Se ia un hluj de popușoiu și se rătăzează pe unde-i grosușor. Jos, la partea subțire se rătăzează de sub un nod, iar sus, dincolo de-un nod, de 4 degete. Pe această distanță, se taie două fâșii din capătul gros, se sugrumă lângă nod, lăsînd să se țină numai în coarjă, și apoi se pune de se pălește, căci cu hlujul verde se rupe. După ce s'a pălit, tenacitatea șiiței s'o mărit și clempăneala celor două pliscuri răsună, succedîndu-se una cu alta.

76. **Căluianul** e ca în toate părțile, numai că se duce de călăra fete la fîntină *plîngînd*, cu lumînări aprinse, pe o scîndură, împodobit cu flori; acolo se bocește de toate fetele, apoi se aruncă peste el o ciutură, scoasă din puț, cu apă și la urmă lovește tare, singură:

Ene,	că de cînd n'o mai plouat,
Eue,	și pămîntul s'o uscat
Caloene,	și pietrele c'o crapat
deschide porțișile,	și lumea că s'o înturnat
să curgă ploșile	Ene, Ca-lu-e-ne!

Apoi se ia de la fîntină, cu cea mai mare tăcere, și se duce de se pune într'o grădină, în bălării înalte, de unde i se perde urma. Puterea căluianului pe aici e aproape întocmai de acelaș grad cu puterea procesiunilor religioase: scoaterea icoanelor, ori cu Sfînta de la Adam, icoană din mănăstirea Adam, jud. Tutova.

(Din com. Tâmpu, jud. Tecuci).

Tudor Pamfile,

INTOVĂRĂȘIRI

De cum se naște și pînă moare, Românul, în multe împrejurări, este intovărașit de mai mulți, atît la petreceri cit și la muncă; sar toți pentru unu și unu pentru toți.

La petreceri

Cumătria. — A dat D-zău de s'a mai făcut un suflet pe lume;

bucuria intră 'n casa gospodarului. De fete nu prea mare, că dă, ce-l tulpan, nu-l căciulă, și fetele-s *chetre*. — Băeșii is noroc la casă, căci ei dacă dă D-za'n de-s sănătoși și cumiși, de cum încep a sburătăci, scapă din nevoi; fiecare-și cîștigă pinea lui.

Copiluja, de la opt, nouă ani, învîrte pe cei mai micuși lasași pe sama ei acasă, mai corecolește cîteva găinușe, un purcel, doi, un vișel, și le mai poartă și cite ceva de grijă. Băetul țară încurecă cîțiva cîrlanași pe la ogoru unde tală-său muncește.

Poi, cum să nu se bucure gospodariu, cînd gospodina-l face sporiu! De 'ndată-l și imple garața cu rachiu și cite alte buclucuri ce-s mai bune: zahar, plin... pe toate i le pune sub perna de la cap. Chiar și cînd nu-l trebuie, o 'ndeasă cu rachiu dîres cu untdelemn, doar s'a 'ndrepta mai răpede, să imble după treabă, că nu-i vreme de stat degeaba.

La cite-va zile-l și creștinează, cînd începe și cînstita cumătrie. Mincări ca acelea; numa vezi sub horn cite-un ceauu cu plachie; alătura cite-o oală mare de lut, de cele cu două torți, plină cu zamă mai aghezimuită cite e-oleacă de chiper și sarat așa „la vreme”, căci cui a trebui și-a mai pune și pe urmă.

Mai de-o-parte altă oală tot așa de birlihănoasă ca ș-un popă la agiuu, stă ticsită de găluște, cari mai forfotesc diu cînd în cînd în vatra focului; că doar nu le-a pune 'nghețate 'n masă.

Își face datoria și poștește cine-va pe megieși la cumătrie. Nu mult, și numa vezi cite doi; urcă ori scoboară pe carare; barbatu înainte și femeia în urmă cu găina subsuoară. De cum scapă de hărățitu cinilor, de pîntre uși, iucă din tindă, dă găina moașei, care o zvîrte'n pod ori în camară cu cele ce s'a'u adus ori a'u să mai vie.

Intră 'n casă și nu bine gătesc vorba „noroc bun” ori „buna vremea”; de 'i sară. Cumătra cea mare li ese 'ntru 'ntîmpinare cu grafa cu rachiu, îi poștește după masă; rînduși după cînstea cîvenită între cei de față; de-l cel mai gospodar, îi poștit lingă cumătru din capu mesei. Da se 'ntîmplă cite-o-dată de pătesc unii ca și-ganu din poveste; din capu mesei ajunge 'n coadă și iaca cum: de vin în urmă tot din ce în ce mai chîaburi, cu toți caută să le dea locu din capu mesei.

Odată 'nchietă musa, prin unele sate femeile 'ntr'un rînd și barbași în altu, încep din mai multe părți a curge paharele cu rachiu pe dinaintea mesenilor. După ce iați fie-care (rar care nu) cite trei, patru cîlocane de rachiu, numa vezi pe moașă cu alte bucătă-

rițe, cu minicile suflicate pînă 'n cote, începînd a dișerta birdihă-noasa cu zamă prin străchină, pe cari le întind peste capetele rîndului despre horn. Îi sfințit obiceiul ca 'n tot-deauna să înceapă din capu mesei, — las că acolo se 'ndeasă ce-î mai bun, — pe urmă se pune cit ici, cit colo, cite-o strachină „plină ochi“, din care aū să minuce mai mulți, iar la *fameliă* (boeri) le mai dă și cite-un talger să-și scoată de-oparte. După cum se poartă, apoi vine rîndul găluștelor și a plăchiei.

Unii o fac maigogonată, că-și tocinesc și scripcari, cari le cîntă cit mininecă și pe urmă se dau pe joc.

Cînd îi mîncarea pe sfîrșit, scoate unu-n talger cu cite-va fâlii de malaî ori pine, ce este; îl întinde pe dinaintea fie-căruia, cînd meseniî încep a se vrăvui pe la pungă și scot cite-un gologau, pe care-l pun în felia de pine. Aceștia-s baniî moasei.

Nunta. De cum s'aū amilduit să se 'upărecheze doi tineri, încep a se gîndi la cheltuieii; las c'aū să mai scoată din ele, poate să le și rămie, da de-o-dată trebuie să puș din pungă.

De cu ziuă pîn a nu lua mireasa, din partea mirelui vorniceii cu ulcioru cu rachiu încep a furnica prin sat, pofînd la nunta. La luatu miresei flecâii aduc cite-o garafă cu rachiu, s'așază la masă, se cînstesc între diușii, fac chef și pitrec; schimbînd glume între ei, așa încît cari-s mai bunii de gură, fac haz la toți. — Cheltuesc și cei cu nunta; îi cînstesc și ospătează, le plătesc scripcariî.

Cum gătesc de stat la masă, s'apucă de jucat.

Adoua zi la mire acasă fac masa cea mare, la care șed gospodariî. La sfîrșitu mesei, începînd nunu, scot fie-care și dau bani, fie-care după putere și obraz. — În schimb li se dă cite-o naframă cusută ori cite-o basma de tirg. Unii mai giurulesc cite o oaie, mie-luță, un stambol de pine. Baniî îi strînge nașul: la urmă-î dă 'n păstrarea miresei. La sfîrșit cînd ies cu „uncropu“ se duc parte din gospodariî la crișmă de unde aū mai luat pe datorie cei cu nunta, se răfuiesc datornicii și plătesc.

Colăcă, ea. Finii is datori să ducă colaci nașilor; mai tirziū sau mai degrabă, cînd pot, nu-î anumit timp. Colaciî de cununie îi duc singuri finii, iar cei de botez îi duc părinții. Cînd vine vremea asta se 'nțeleg finii cu nașii sau cumătrii între diușii, hotărăsc ziua, în care cei ce aū să primiască colaciî fac pregătire de băutură și mîncare, cite-o-dată și scripcari. Se duc colaci: un colac mare, ori mai multe pîni frumoase, cite-o casingă, ori un șal, zahar . . . Nașii dăruiesc finilor cite-o vițică, ori o oaie.

Praznicul. Neamurile de-aproape fac pomenire pentru mort, îndată cum l'a îngropat, apoi de trei zile, de 40 zile și de-un an, pe urmă cînd îi mai lasă inima după aste vadele. — Praznic își mai fac și unii cît is în viață; mai ales cari se văd bătrîni și nu pre au nădejde în urmași.

La praznic dau creștinii: pomene la preuți și dascăli, cite-un colac cu luminare aprinsă la fie care mesau, doar și-a găsi hrană și lumină pe cea lume, apoi mincare și băutură cît le incăpe în pin-tece.

Cînd mintucă la praznic n'aud scripcari, da în schimb le cîntă servitorii altarului, în cite-va răstimpuri, la schimbatul bucatelor și după ce au mai tras ceva saciz pe git.

De obicei se cîntă:

„Plîng și mă tînguiesc cînd gîndesc de moarte” „Adusu-mi-am aminte de prorocul ce striga: eū sunt pămînt și cenușe și iarăși m'am uîtat în morminturi și am văzut oase goale, — oare cine este împăratul său ostașul, bogatul său săracul. . . .” „Cuvine-se cu adevărat” „Poronca cea cu laînă. . . .” și altele,

Înainte de a se așeza la mincare, toți se rădic, cu evlavie ascultînd citeva rugăciuni a preotului, în cari pe lungă o stecluță cu viu, numit paus, se mai află un pomușor încarcat cu mere, nucî, hulubi de pîne, covrigi, roșcove, strafide, smochine, alămii. După ce preutul zice cu glas tare pomelnicu morților și a viilor de casă, cînd toți mesenii se țin unii de alții, lanț de cei cu pomenele de care-î aninat și preotu, — ca pe cea lume să fie cu totii la un loc, sfirșesc rugăciunea cu „Veșnica pomenire” cîntată rar, tare și destul de jalnic. — Se așază, și înainte de a li se da colacii, gustă toți pe rînd din paus. După ce au ospatat, se scoală toți odată cu rostirea rugăciunei de un cleric: „Mulțămim ție Hristoase, că ne-ai săturat de „bunătățile tale cele pămîntești, nu ne lasa pre noi lipsii nici de „cereasca ta împărăție; ci precum în mijlocul ucenicilor tăi ai venit pace dărîindu-le, vino și la noi Bunule și ne mintuiește pre noi, „amin”. Preutul mai glăsutește iar pomelnicul, pecetluînd la urmă iar cu „veșnica pomenire”, de trei ori cîntată, — poate că și mai jalnică de cît cea lutăl. — Sfirșesc toți cu făcetu crucilor, cînd de-odată din toate părțile curg glasurile cu: „bodaproste”, „să fie de sufletu celor adormiți”. — Da să fie de piatră ciue-va și alttea cîntări și glasuri de mulțămire obștești, îl furnică din tălpi și pînă'n creștet.

La lucru.

Claca de arat. Unul mai cu trecere 'n sat, vrea să'si facă clacă de arat, poștește pe mai mulți, cari ies cu plugurile un popas. doauă [un popas pin se trudesc boii]. Clacă de arat mai dau la cite-o vaduvă nevoieșă dar cinstită și cu casă grea (cu copil), ori unuia căruia in timpul arăturii i-a picat un boū (a perit). Pe clacani îi mulțamește cu malai și rachiū.

Claca de prășit. Cele mai multe clăci se fac de prășit. Aici îi mai mult rostu flecăilor și fetelor, cari trag după scripcari „ca ursu la miere“. Ce 'i mai mult le place să se fălească cu voinicia'n fața lumii. Scripcarii merg inainte pe ogor și prășitorii după ei. Stăpinu le face cinste cu rachiū; fetele mai cirnesc nasu'utr'o parte de pahar, da flecăiii nu-s așa rușinoși. Claca la prășit începe de pe la o amează și line pin pe la toacă, cind cirdu se trage spre sat, unde s'așază pe jucat pin inoplează.

Claca de desfacat. Care are mulți păpușoi culeși, ca să nu șadă mult trintiți la pământ unde mucigăiesc, tocește o păreche de lăutari cu doi, trei franci pe o sară și face clacă de desfacat. Poștește ceva prin sat, da mai mult din cintecul scripcarilor afară, care răsună in tot satu, s'adună lume.

Toamna la de aceste clăci îi chita flecăilor și a fetelor zburdaluice: își mai destoaie inima cit-de-o-leacă; macar c'un păpușoi de a asvirli in odoru după care se topește, — dacă nu mai mult ca la intunerec s'o mai chiște, s'o mai stringă 'n brațe, ori sărute. Nu 'i vorba că diavoli de fete's păzite; nu scapă de-acasă pin nu merge in sama cuiva; de nu'i mama. — un frate, o soră mai mare, ori o vecină de credință.

Se mai fac clăci mai mici și fără scripcari; da atunci poveștile curg gîrlă din gura celor bunii de minciuni.

La claca cu scripcari, cum gătesc de desfacat, se dau pe jucat pin despre ziuă.

Tot un fel de clacă: se ajută unii cu alții la partea lor și intorc inapoi tot pe atita, cind aū ceilalți nevoie. Tovărășia asta o fac la prășit, cules, desfacat, cosit și la alte munci.

Claca de tors cinepă. Se 'mparte cite-un caier pe la cei cu fete mai cu samă.

In o zi anumită viu fie-care cu tortu, unde's pregătiți lăutari și se dau pe jucat pin sub sară. Cinstea de rachiū uu lipsește.

Clacă se mai face la multe treburi, cum de năsipit casa, de li-

locuri cu bălți în ziua de Joi Marți și se petrec peste dinsele, însă neștiind ei ce închipuiesc.

2) Alt idol era ce-i zicea *Lado*. Pre acesta îl avea Dumnezeu veseliilor și și a bunii norociri. Acestuia îi aducea jertve cei ce avea a face nunți și veselii, părindu-li-se că cu ajutorul lui Lado își vor câștiga veselie frumoasă și viață cu dragoste. Asemenea și aciasta o cință creștinii pe la nunți. Pentru aceea dară se cade tot creștinului să se feriască de acestea.

3) Mai jertvua unii dintre acei închinători de idoli și apelor, adică bălților, izvoarelor, numindu-le și pre acele Dumnezeu. Deci unde era apa aproape, ei se aduna odată într'un an și mergea de se arunca unii pre alții în apă. Iară unde era apa departe, își turna apă pe dinșii unii altora. Aciasta acum și la unii din creștini vedem făcându-se, adică: a doua zi după Paști, numindu-se trasul în vale, dintru care tras în vale prin îndemnarea diavolului se fac multe sfăzi, gilcevi și bălți.

4) Alții avea alt Dumnezeu ce-i zicea *Coleada*, cari ei adunându-se la praznicile și zborurile lor cele idolești cînta lăudînd pre acel idol Coleada, pomenindu-l de multe ori numele lui.— Și aciasta o vedem că se ține la unii din creștini și până astăzi, că primesc spre ziua Nașterii lui Hs. de le cîntă țigani, numindu-se *Colindători*. Și încă mai primesc la casele lor *Turca* sau *Brezaia* avînd cu sine și măscăriciu ghiduș, carele schimbîndu-și fața sa (cea după chipul lui Dumnezeu zidită) cu gura zice cuvinte urite scîrnave, iară cu trupul face chipuri grozave și spurcate, alita cît pre cei fără de cuvinte oameni bucurînd, iară pre cei fără de răutate copii spăriînd.

5) În cetatea Rodortol, aproape de apa Istrului, în vremile închinătorilor de idoli, se afla un idol anume *Cron*, adică Dumnezeu morților, care acela era un elin mort, întru carele incubîndu-se diavolul de multă vreme îl ține neputred și făcînd multe năluciri. Acestuia dară îi jertvua acei oameni rătăciți întru acest fel, adică des bate trupurile sale până la sînge și chiuia și striga și toată alta fără de lege făcea. Și cu sîngele ce-ș vărsa, închipuia cum că cu sînge iaste Cron Dumnezeu lor (pentru că se arăta a li român la față), iară fără de lege ce-o făcea zicea că nu o vede Cron, căci ține ochii închiși, nici aude strigările, căci că iaste mort.

Asemene rătăcire vedem și acum la unii din creștini, că precum aceia se stringea la acel mort de să bătea și chiuia și toată alta fără de lege făcea, așa și acum creștinii fac pre la morții lor, stringîndu-se elacă de nebuni, de-și bat spatele cu lopăți și chiuesc și joacă și alte multe ghidușii, care nici a se mai serie sau a se pomeni nu se cuvîne. Deci de toți se poate cunoaște că nu este lucru curios, adică la vreme de plîns să se facă risuri și hohote și la vreme cînd toți acei ce se vor fi strîns ca să se roage lui Dumnezeu și să plîngă, ei atunci să joace și să chiuiască, și atunci cînd ar trebui acel suflet a

se ușura de păcate prin milostenie și prin rugă, el atunci mai virtos să se însărcineze cu celelalte necuvioase fapte ce s'au zis. Că cu cuviință iaste la mort adunându-se rudenile și alții să facă plingere cuvioasă, nu atit pentru că a murit, ciit pentru iertarea păcatelor lui și ca să i se așeze sufletul lui unde drept se odihnese. Iară la privegherea aceluia mort să cîtească preoții, iară necetind preot să fie și mirean priveghînd cu cuviință, vorbind cele de folosul sufletese, iară nu vorbe deșarte lumești au jocuri satii atle ghidușii, ci acestea toate de acum să lipsească.

6) Alții cinstea pe un idol anume *Cupal*, pe care îl numia Dumnezeu rădăurilor pămîntului, care la pirga secerișului la o zi a lor însemnată îl aducea jertvă, și adunându-se bărbați și mieri împletind cunună de burueni își puneau în cap și se încegeau cu burueni. Și unii din bărbați se îmbrăcau în haine muerești, ca putînd ei a juca mai grozav și mai răsfățat de cît muerile să poată a îndemna pre priviteli și pre tot norodul spre toată pobta spurcată curvit după cum plăcea diavolilor ce lăcuiau în Bozu, și așa jucînd și sîrînd adesea ori pomenea zicînd: *Cupal, Cupal*. Această urită închipuire și pînă acum se ține în țara noastră pe la unele orașe și sate, de se îmbracă bărbați în haine muerești și se numesc și cu numele aproape de numele *Cupal*, adică *Cuci*, sau *Căluceți* făcîndu-și și aceștia cunună de burueni, anume de pelin. Iară cei mai mulți ce nu joacă iară pelin tot își pun în brîu. Și iată cu asemănarea avidoma închipuiesc aceia de atunci sărbătoare drăcească și prăzmuire idolească. Alții iarăși fac altă arătare și izvodire drăcească la vreme de secetă, adică un om cu pielea goală și înșirînd burueni verzi pe ață se înlășură de sus pînă jos și pe cap pune iarăși cunună de burueni, și aceasta încăși pre la care jucînd, aruncă toți cu apă intrînd închipuind cum că și de la dînsul ar apă cer, adică ploaie. — De cînd prostimea la aceste doao atit se înșală cît adică de la *Cuci*, cum că ar lua vindecări de toate neputințele sale, prin călcarea *Cucilor*. — Iară *Papălugă*, cum că ar avea putere ca aceia, adică să poruncească norilor și să ploaie. — Care mai ales și la aceste doao pricepi nu trebuie măi mult închinare de idoli, căci destul iaste la acei ce cred așa adică cum că pre cum cred credincioși că prin atingerea sfinților apostoli cu numirea lui Hs., s'au dat vindecări celor bolnavi, așa și acum s'ar da prin călcarea spurcatelor picioare ale *Cucilor* (și aceștia cei mai mulți sînt țigani pucioși) și iarăși precum Iie Prorocul și alți sfinți mulți, prin mult post și rugă, cu numirea Dumnezeiescului nume au pogorit ploaie, așa ar putea și acei măscăricii înșălători *Păpălugă* ca să pogore ploaie cînd ar vrea.

Toate aceste fapte sînt chiar drăcești izvodiri și avidoma închipuiri at celor de demult idolești închinători.

Și pentru toți acești mai de sus numiți idoli și pentru închipuirile jertvelor lor, vrînd cineva a căuta dovezi, să cerce la Istoriile Moscalilor, mai ales

la vremea cind s'au luminat ei cu sf. botez, și acolo va afla, căci la dinșit au fost acești Dumnezeui, după cum le sint și numele a unora pre limba lor, iară a altor idoli pre limba rimlencască, afară de Cron, carele au fost din Dumnezeul Elinilor, după cum s'au zis, adecă din cetatea Rodostol. Iară alții mult mai mulți de ei aceștia, tot a Moscalilor au fost, a cărora spurcate nume nu s'au mai pus aici, fiind că și inchipuirile sărbătorilor și jărtvelor lor ce se făcea atunci, acum de tot au încetat și s'au uitat.

7) Pe fața 35 începe o învățătură intitulată :

Pentru ceia ce vrind a purcede în cale și de se timplă a le eși înainte țigan, sau turc, sau jidov, sau din oarecarele osebite sălbateci fierți ei atunci merg bucuroși, crezind adecă cum că le va fi cu ispravă și cu bună norocire călătoria lor ; iară de le va eși înainte preot, atunci se și întorc înapoi ocărind și suduind darul și destoinicia preoțească.

Acestea sint credințele și obiceiurile superstițioase cuprinse în prețioasa cărticică a Mitropolitului Iacov. O variantă a lor se poate vedea în Chrestomatia romină de M. Gaster, vol. II pag. 50 [vezi și pag. 116, 162 și 218 din vol. I al aceleiași opere].

Precum vedem, acest prea lăudat Mitropolit a încercat să stirpească asemenea credinți încă de acum două veacuri. Dar n'a izbutit. Căci cei ce sintem trăitori pe la țară, rămînem adesa înmărmuriți în fața unor credinți, pe care orice cărturar le-ar crede perite odată cu veacul trecut.

Așa într'o zi te pomenești că un sătean îți se plinge împotriva cutărui primar, care, „nu-î dă garanție cu care să treacă peste granița la gicitori ori la *Barați* (preoți catolici din Ardeal), care să-î descopere pe hoțul ce i-a prădat casa și a rămas nedescoperit de jandarmi”. — Bine, bade, îi răspund eu, dar nu te gîndești că-î păcat să te duci la preoți, care nu slujesc după poruncile sfintei noastre biserici? — Dă, domnișorule, aice la noi o eșit slujbele pentru descoperirea faptelor rale ; preoții noștri slujesc numai pentru sănătate, iar *barați*? fac slujbe și pentru descoperirea prădăciunilor. Și *barații* aceia au mare credință și putere, așa zie oamenii. Uite, o femeie de la noi din sat căreia i se furase niște bani, s'o dus ș'o plătit la *barați* trei slujbe mari cite două coroane slujba — slujba mică e cite o coroană — și pe loc o nebunit tălhărița. Și numai *înturnînd slujbele* la *barați* și dînd înapoi banii furați, s'o făcut sănătoasă femeia cu pricina. Dar o zis *barații* că de rachiū să se păzească. Cătră Semiclăuș la Bitrău, acolo s *Barații*...

În altă zi te pomenești cu alt țaran, care-ți povestește cum, pă-

timind de cutare boală, a îmblat tocmai priu Maramureș după leacuri băbești și vrăjitorii, de și are spital și doctor în comună.

În altă zi îi vine unul plin de singe și bătut din pricină că a cerut de la cutare cioban un cal ce i se furase, și ciobanul în loc de cal, 'i-a dat cite-va ciomege. — Dar de unde știi că ciobanul ista l'ar fi furat calul, zice eă. — D'apoi am dat cu psaltirea și pe ciobanul ista l-o vedit. Și datul cu psaltirea e așa : Te duci cu preotul la biserică preotul leagă psaltirea c'o ață și o spinzură puind cheia bisericeii în ață și ținind de minerul cheii preotul cu un deget de-o parte, dascalul cu alt deget de cealaltă parte. După aceea se menește, și la numele cui se învîrte psaltirea, acela este făptuitorul : un fel de spiritism !....

D'apoi cu căutatul în pravilă... Sînt încă preoți la care se duc oamenii pătimași de cutare boală ori uecaz, spre a le da'n pravilă, și preotul le deschide o carte bisericească, de obicei evanghelia, așa la întimplare, și unde se deschide, cetește și se leagă de cutare cuvînt care i se pare nimerit, și-l potrivește spunînd omului pricina boalei, sfîrșitul ce-l așteaptă și cite sărîndare să dee și la cîți preoți : un fel de oracol !... Obișnuit, căutatul în pravilă se face după slujba sfîntului maslu.

Și cite și cite altele de-al de-acestea, ca molitfele sfîntului Vasile pentru nebuni, rugăciuni pentru dureri rele, pentru deochi și a. a. Hasdeu, în *Cuvinte din bătrîni*, II, 172 și Gaster, în *Literatură populară romînă* (pag 427 în deosebi) s'au ocupat în treacăt de lucrul acesta în ce privește cărțile vechi. Îngrijitor este însă faptul că și astăzi se practică asemenea lucruri. E de ajuns să reproduc cite-va din aceste rugăciuni, ca să se poată judeca ce temelie puternică au superstițiile în slujbele bisericești și cite piedeci sînt încă în calea celor ce ar voi să propovăduiască supunerea la regulele igienice, medicale și veterinare. Căci chiar pentru sarea de dat la vite este o rugăciune, spre a putea fi priitoare vitelor.

Rînduiala cure se face la holde, sau la vie, sau la grădină de se va întimpla să se strice de gadini, sau de alte jigăni și de lăcuste, de gindact, iproci¹⁾.

«Insuți și acum, Stăpîne, caută pre agonisita aceasta și ferește-o pre din-sa de tot farmecul și vrajma și de toată răutatea și de ispita vicleană și de meșugirea oamenilor răi».

1) Molitveanic, București, 1794, fila 201, ș. u.

ȘEZATOAREA

Rugăciunea sf. Mucenic Trifon ce se zice la grădină, la vie și la holde.

«Blestemu-vă pre voi hierile cele de multe feluri: viermit, omidele, gândacii, lăcustele, șoarecii și ciurlițele și șomicii și multe feluri de muște și de mișice și de molii și de furnici și de viespi și de cele cu multe picioare... ei vă duceri în muști pustii, în lemnele cele uceroitoare, întru care v'au dăruit vouă Dumnezeu hrana cea de toate zilele... Și de nu mă veți asculta pre mine, voi ruga pre iubitorul de oameni Dumnezeu ca să trinuță pre îngerul său, carele iaste preste hieri și cu fier și cu plumb va lega pre voi și va omori...

Rugăciunea pentru casa ce se supără de dureri rele.

«Păzește pre toți cei ce sînt în casa aceasta, izbăvindu-i pre ei de frica de noapte, de săgeata ce zboară zioa, de lucrul ce umblă întru întunecare, de întimplare și de dracul cel de amiază-zi.

Din blestemele Marelui Vasilie, care se citesc celor nebuni.

«Teme-te, fugi, fugi, depărtează-te, diavole, necurate și spurcate, cel din cele de desubt, adincule, înșălătoriule, fără de chip, cel văzut, pentru obraznicia, nevăzut pentru lăfăria, ori unde ești... sau cela ce cutremuie, sau în chipul șarpelui, sau în foșă de hiară, sau ca aburul, sau ca fumul văzut, sau ca bărbatul sau ca muierea sau ca jigania, sau ca pasărea, sau vorbitorii noaptea, sau surd, sau mut, sau cela ce iufricoșezi în călătorie, sau cela ce rumpă, sau cela ce bintuești, sau în somn greu, sau întru boală, sau în neputință, sau carele pornești spre ris, sau carele faci lacrimi iubitoare de dezuierdări, sau curvari, sau cu rea impuțiciune, sau politoriu, sau lăcătoriu de desfătare, sau otrăvitoriu, sau iubitoriu de nestimpărare, sau vrăjitoriu cu stelele, sau vrăjitoriu de casă, sau fără de rușine, sau carele te schimbă cu luna, sau carele te întoreci în oarecare vreme, sau cel de dimineață, sau cel de amiază-zi, sau cel de amiază-noapte, sau al vre-unii fără vreme oarecărui, sau al răvărsatului zorilor, sau după întimplare te-ai întimplinat..., sau de ești din mare, sau din ri, sau din pământ, sau din fîntină, sau din surpătură, sau din groapă, sau din bălă, sau din trestie, sau din noroaie de pre pământ, sau din spurcăciune, sau din luncă, sau din pădure, sau din copaci, sau din pasări, sau din tunet, sau din acoperămîntul băii, sau din scaldătoarea apelor, sau din mormînt idolese, sau de unde știm, sau de unde nu știm... Gonește de la robul tău toată lucrarea diavolului, toată vrajba, toată fermecătura, slujirea idolească, vrăjirea cu stelele, căutarea în stele, vraja cu mort, vraja cu pasăre... Iufricoșază-te, cutremură-te, teme-te, depărtează-te, piarde-te, fugi... duhul vicleșugului, duhul cel din noapte, cel din zi, duhul nălucirii, duhul cel din întimplare, sau cel de pre

pământ, sau din apă, sau din păduri, sau din trestie, sau din prăpăstii, sau din răspintii, sau din trei căi, sau din heleșteu, sau din riuri. În case, în curți și ca-
rele umblă în băi și strică și schimbă mintea omenească."

Rugăciunea pentru năjit.

«Depărtează de la dînsul durerea și boala năjitului, poruncește-l a se duce și a se depărta în locuri pustii și neumblate și a sta acolo... teme-te de D-zău, năjite... gonește pre această lucrare diavolească a năjitului de la robul tău (cu-
tare) din cap, din creier, din ochi, din buze, din dinți, din măsele, din nări, din urechi, din grumazi și din toate mădulările lui». (Năjitul este și o boală a vitelor, cînd le cade pulpa).

Rugăciunea pentru casa ce se supără de dureri reale.

«Păzește pre toți cei ce sînt în casa aceasta, izbăvindu-i pre ei de frica de noapte, de săgeata ce zboară ziua, de lucrul ce umblă întru întunec, de în-
tîmpinare și de dracul cel de amiază-zi.» (Rînduiala ostestănicilor cei mici, lași, 7257).

Rugăciunea pentru muierea ce a născut prunc.

«Și a păzește pe ea de toată tirănia diavolului și pre pruncul carele s'au
născut dintr'însa îl țerești de toată fermecătura, de toată răutate, de tot vîho-
rul protivnicului, de durerile violente cele din zi și cele din noapte... și de răv-
nă și zavistie și de deochiu.» (Ibidem).

Rugăciunea pentru farmece.

«...Supărările cele rele ale violenților oameni, a otrăvitorilor și a descin-
tătorilor, a fermecătorilor... toate aceste a le risipi și întru nimica a le face și
a le întoarce, ca fără pacoste să petreacă credincioși robii tăi de acele supărări,
și dobitoacele lor... sau vrăjitoriul, sau fermecătoriul, sau otrăvitoriul, sau des-
cintătorul, sau vărsătoriul de cîră». (Molitvenic cu titlu rupt).

La privigherea rugătoare «punem stihurile stîlului Heralampie, de va fi ce-
rerea pentru cîmă, iar de va fi pentru neploare ale sf. Iliei». (Ibidem).

Gh. Teodorescu-Kirileanu.

(Broșteni, Suceava).

C O L I N D

La nașterea Domnului Isus Kristos.

O ! ce veste minunată
 în Viflaiem ni s'arată
 c'a născut prunc
 din duhul sfânt
 vergura curată.
 Mergînd Iosif și Maria
 în Viflaim să se scrie
 într'un sălaș
 ling'un oraș
 aū născut pe Hristos,
 pe fiul cel din vecie
 care tatăl mi-aū dat mie ;
 ei să-l nască,
 ei să-l crească,
 să ne mintuiască.
 Păstorii văzur'o zare
 din ceri, o lumină mare;
 ei flueraū,
 ingeri ciutaū
 cu toți se bucuraū.
 După o stea luminoasă
 dintre celelalte aleasă
 trei cral mergeaū

daruri duceaū
 în genunche cădeaū.
 Aceluia să ne'nchinăm
 credincioșii toți să strigăm:
 slavă ție
 din vecie
 Doamne minunat ești,
 de asta vreme să gindească
 nu poate să socotească
 la ceata cea îngerească.
 Acest praznic luminat
 noi cu drag l-am așteptat,
 s'auzim ingeri ciutint
 majii¹⁾ cu steaua călătorind;
 călător de veste bună
 cu tot neamul de'mpreună
 și d-voastră gazde
 să vă fie de folos
 nașterea Domnului Hristos.

(Spus de Filip Onofroiu din Orăștie
 jud. Hunedoara, Transilvania).

Șt. St. Tușescu.

C I N T E C E

534. — Dragul mamei Constantin.

„Dragul mamei Constantin,
 cel mai mic și mai voinic,
 șapte feciori voi sîuteți
 și numai o sor'aveți;
 pețilori i-o venit
 un fecior de craiū
 drept de peste plaiū :
 de bogat, era :

cu turme de oi, .
 hergheliū de cai,
 bani că număra
 și lor li-arăta.

Constantin zicea :
 — Mamă draga mea
 dă pi soru-muia
 și nunta pornește

1). Magii.

și mi-o isprăvește,
 că eū ți-oiū aduce-o
 vara, de trei ori,
 că s mai multe lucrători,
 mai puține sărbători.
 Dar iarna ți-oiū aduce-o
 tot de șapte ori,
 că-s mai multe sărbători.
 Da mă-sa o da
 chiar ș-o mărita.
 Ia vara vine,
 cūma 'n sat intra
 toți feciorii i-i minca.
 Mă sa singură rămīnea
 și tot se bocea
 din gură zicea :
 — Dragu mamei Constantin!
 nu le-ar răbda pămīntu,
 cum n'ai răbdat pe soră-ta,
 să fiū în casă cu ea.
 Ea că-l blestema,
 Dumnezeu îi da
 Constantin că să scula,
 din gură zicea :
 „Săcrii, săcrișul meu!
 fă-te călușălul meu,
 tojag tojegelul meu
 fă-te pălușelul meu.“
 El încăleca
 și pe plaiū pleca,
 o frunza lua,
 în buze-o punea
 și frunza zicea.
 Așa el chīta,
 toți munșii să rasuna.
 Da soră sa afară-mi ieșia
 cătră soșul ei grăia :
 „A meu soș iubit!
 aud un glas de voīnic,
 nici n'am auzit

dragă de cīnd sint,
 frunz'așa țipīnd
 și frumos cīntīnd“.

El s'apropiea
 la poart'ajungea.
 Ea, cīnd il videa
 la el și ieșia,
 mīna-i săruta,
 iar il întreba.
 „O fratele-meū !
 mult te-am așteptat
 să vii pe la mine
 să te'ntreb cu bine :
 frați-s sănătoși ?
 măica 'i sănătoasă
 și bună voioasă ?“
 „Aleī sora-meā!
 cum nu-i sănătoasă,
 și bună voioasă,
 cīnd îi soacră mare
 și făr de păstrare,
 toți frați ți s'o'nsurat
 la nuntă nu te-o chemat.
 Vreaū ca să mă'nsor și eū
 și la nuntă să te chem.
 Dragă sora-meā !
 ie ți hanī cīt îi vrea,
 să ai ce mai bea ;
 și cumnatu-meū
 ie-ți rădvānul tăū....
 Hai „mā rog, degrabă,
 că mīndra mă'ntreabă
 și m'așteaptă foarte
 să nu zăbăvesc,
 că ea-i tinerică
 ș'o apucă frică“.

Soru-sa zicea :

„Frate Constantine !
 hai în curtea mea,
 noi de-om ospăta

și la mas'om sta,
 caî om înhama
 pe drum om pleca".
 „Aleî, sora-mea,
 ia să-mî crezi tu, mie,
 vezi ce-am să-îi spuu ție,
 crede-mă curat,
 că n-am timp de stat;
 nici în curtea la,
 n'am chip de-a mai sta".
 „Frate Constantine
 ia să-mî spui drept mie,
 tu mă chemî la scirbă,
 nu la bucurie
 să petrec cu tine".
 „Haî, tu soro, hai
 pină peste plaiū,
 că 'udată-î videa
 și pe mîndra mea."
 Cai albi își punea,
 pe drum se pornea,
 dar ea mi-l ruga:
 „Frate Constantine
 zi din frunză bine,
 să te-ascult cu drag,
 că-mî este pe plac,
 că orî oiū trăi
 n'oiū mai auzi
 clutec cum cînți tu
 frumos prin codru".
 Dar o păsărea
 foarte că cînta,
 tot se minuna,
 din gură țipa
 ș'asa cuvînta:
 „Unde 'n lume s'o auzit
 și'n lume s'o mai văzut,
 să meargă viii și cu morșii
 chiar așa cîntînd
 cu viii grăind".

Da ea atunci sta,
 la el se uita
 ș'apoi întreba:
 „Aleî frate dragă
 ce mi-î aiasta,
 de ce zice pasărea?"
 „Las'o soră la focu,
 c-așa merge cîntecu".
 În sat c-ajungea
 atunci Constantin zicea:
 — „Fă, soro, ia pe colea,
 eū mă duc la mludra mea".
 El, colo ciud ajungea
 de ea chiâr se despărțea.
 minurile-î săruta:
 — „Mergi tu soră la mama,
 de grăiește cu dînsa
 și-î tocmește inima".
 La biseric'ajungea,
 el din gur'asa zicea:
 „Calu, călușălu meū
 fă-te săcrieșu meū!
 paluș, palușălu meū!
 fă-te tolegelu meū".
 Iacă racla se gătea
 și-u pămînt mi să punea,
 țarna mi-l acoperea.
 Ea la poartă c'ajungea,
 și la maică-sa striga:
 „Deschide-mî, maică, poarta".
 Maică-sa că se uita
 și din gură cuvînta:
 — „Fugi, tu ciună, fugi!
 toți mi i-ai luat,
 numai pe mine m'ai lăsat
 c'o mițucă arsă'u vatră,
 fără feciori, fără fată,
 n'ar fi Constantin iertat!
 el fata mi-o mărîtat
 ș-așa departe mi-o dat,

tocmai peste plaiu
dup'un fecioraş de craiu.
Of! fata cînd auzea
poarta iute o deschidea.
lăcrimile-o năvălea
și cu gura tot zicea :

— „Da ce este mama mea?“

— „Ce este, dragu mamei,
da tu cu cine-ai venit,
că toți frații și-o murit?“

„Cu Constantin am venit,
- iac'amu m'aun despărțit“

„Draga mami,
fata mami
și chiar nu-mi crezi cuvîntul
hai să-ți arăt mormiutul“.

Caî în ogradă rămintea ;
la biserică mergea.

Îarnă proaspătă videa,
inima li să rupea,

Mă-sa din gură zicea :

— „Așa este fata mea“.

În brațe să cuprîndea
și peste mormint pica
chiar moartă cit lumea sta.

(Acest cîntec bătrînesc, l-am scris
în toamna anului 1897 de la moș-
neagul Toader Mihai Buchilă de vrî
65 ani. El a învățat de la mama lui,
în copilărie, numită Gafița a lui
Grigore a Rușilor.

Al. Vasiliu.

535.— De la una pîn' la două
ciocirlia face ouă,
și ouă și scoate pui
și 'și face vecinî destui.
De la două pîn' la trei
d'aolice ce iubii :
nevastă cu trei copii.
De la trei și pîn' la patru

Leliță din Calafatu
minca-ți-ar lupii mînzatu.
La: s' să-l mince, lua-l-ar dracu
că face joiana altu.

De la patru pîn' la cinci
și o pereche de opinci
să le rup jucînd aici,
le-ași rupe da-mi pare rău
că le ia stăpinu meș ;
de obiele mi mări jele
că le fac mîndrele mele.

De la cinci și pîn' la șase
leliță circumăreasă
face-te-ași picior de coasă,
ziua să cosesc cu tine
noaptea să te-aștern sub mine.
De la șase pîn' la șapte
s'a băgat pisica 'u lapte!
și mărțanu jumătate.

De la șapte pîn' la opt
soarele să stea pe loc
și luna să strălucească
peste țara romînească,
să învîrtim hora frățească.
De la opt și pîn' la nouă
preuteasa coace ouă :
popi unu, mie nouă.

De la nouă pîn' la zece
și un izvor de apă rece
pe la poarta mîndrii trece.

536.— Foaie verde rug întins
coboară neica pe pisc
pe un cal galbăn închis.
Săraca inima mea
de ce nu e cum era.
Cînd eram în floarea mea,
tăiam calu cu scara,
picioru trăgătoarea,
coborîndu-mă pe șea,

rupeam câte-o viorea
să mint pe Nița cu ea.

537. Frunză verde popluc
trece Mița pe colnic
răsucind la horăugic.
De trei zile răsucește
și pe fus nu mai sporește;
răsucește de trei zile
și pe fus nu sint trei lire.

538.—Frunză verde de stejar
pe drumu mărgăritar
trece-o fată c'uu jendar.
Jendariu trecea călare
fata pe jos pe picioare.

— Pune-înă jendar călare
că nu mai pot de picioare,
că e drumu glouțuros
și cimpu mărăcinos.

— Nu te puu fată călare
că nu am murgu ăl mare,
că mi-e murgu mititel
la picioare subțirel.

— Duce murgu doi și trei,
dar pe noi doi porumbel;
duce murgu ș'o căruță,
dar pe mine o porumbiță;
duce murgu cinei și șease,
dar un jendar c'o mireasă!

539.— Rage boian la grădină
ș'o fetiță mi-l îngină:
taci fată nu mă 'ugina
că nu plîng de mila ta,
ci plîng de soția mea
că soția mi-a murit
tot în jugu cumpănit,
cu restee de argint,
cu funia de mătăasă

Impletită de neica 'n șease.

540.—Frunză verde mărăcine
mult mi-e drag și mult mi-e bine
cu calul negru sub mine,
cu ploschița plină biue
de rachiū de tescovină
atirnată de ciochină,
și cu mindra ~~îngă~~ mine.

(Spuse de I. P. Bărbulescu, din Tin-
dăloști, jud. Gorj.)

541.—Frunzuliță de-avrămeasă
usucă-le tufă deasă
să mă uit la mindra 'n casă,
să văd mindra ce lucrează;
nu știu: coasă ori descoasă
dar la lacrimi știu că varsă,
de face-o flintiuă 'n casă;
coasă la cămașa mea
numai fir și cu betea.

542.—Frunzuliță de spânae
mîndruliță-ți mor de drag!
cînd te văd șezînd în prag
cu poalele de bumbac,
îmbrobodită pe cap,
mă cuprinde 'n piept oftat,
cu firu băgat în ac,
cu cusăturaea 'n mină
cu ochii la curmătură
c'acolo 'i dragostea bună.

(Spuse de Maria Ularu, din Dănești,
jud. Gorj).

543.—Mindră, nu mai pune în
că mă faci de beaū venin;
beaū venin și beaū otravă
cu tine nu mai fac treabă.

[Spus de Grigore St. Baltă, Dănești].

544.—Foaie verde făgețel,
la umbră de păducel

frumos doarme un soldăţel,
cu raniţa sub căpcel
şi cu puşca lingă el ;
mă duc maică după el.
— Nu te duce, fata mea,
că ala-î om cu belea :
vine ordin şi ţi-l ia ;
şi ţi-l trece Dunărea
şapte poşte 'n Dobrogea.
Dunăre, apă vioară,
face-te-ai ueagră cerneală,
să te scriu pe-o hârtioară
s'o trimit la maica 'n ţară,
să-mi dea bani de cheltuială,
şi cămăşi de primeneală,
ş'un cal bun de călărit
să m'apuc de haiducit.

(Spus de Const. Bobina, din Danoeşti).

Culese de A. Şelaru.

545. - Frunzuleană mărăcine,
mîndruleană pentru tine,
plinge inimtoară 'n mine
ca 'n copilu de trei zile.
Copilu plînge şi tace,
inima mea n'are pace.
Frunză verde de-o mälură
ibonnică vechitură
muşca-ţi-aşi limba din gură,
şi doi dinţi de lingă limbă
să te las dracului ştirbă
să te cunoşti că eşti curvă.

[Spus de Ion V. Atbaştroiu, din Danoeşti, jud. Gorj].

546.— Frunză verde de areu
morî, mindră, să mor şi eu
să ne 'ngroape pe amindoi
la mănăstire 'n zăvoi,
să clute cucu pe noi ;
să răsară un foiafir

şi pe-al meu un trandafir.
foiafiru să se 'ntindă
şi pe noi să ne cuprindă.

(Spus de Rusaliua Canavea, din Danoeşti).

547.— Foaie verde foi grăuat,
rău, maică, m'ai blestemat :
să u'am parte de-al meu sat.
nici de sat, nici de vecini
numai de negrii străini.
Ş'am căleat din spini lu spini
să-mi fac strinişorii vecini ;
ş'am căleat din urmă 'n urmă
să-mi fac strinişorii numă ;
ş'am căleat din piatră 'n piatră
să-mi fac strinişorii tală ;
ş'am căleat şi prin Galaţi
să-mi fac strinişorii fraţi ;
ş'am căleat din flori 'n flori
să-mi fac strinişorii surori.
De-ar fi voia la vecini,
m'ar arde cu mărăcini ;
de-ar fi voia la duşmani,
m'ar pune carnea 'n ciutar
ş'ar striga :
hai la carne de vinzare
ocaua şapte parale,

(Spus de D-tru P. Canavea, Danoeşti).

Culese de C. P. Canavea.

548.— Foaie verde de răgoz
măi băete, lu eşti prost :
toată noaptea te-am aşteptat
pin' eucosii au cîntat
tot cu foc şi cu lumină
şi cu gărăşiţa plină,
şi văzui că nu mai vii
pusei doru căpătăi
cu jalea m'acoperii
uritu îl aşternui

și mai rău mă hodiniți.

549. — Frunză verde de măr creș
mîndru ești, mîndru și creș ;
vine fata o amăgești,
o amăgești cu amăgele
și cu mai multe mere ;
dară merele-s cam dulci
și la maică-ta o duci
ș'o duci la maică-ta
ca să-ți fie nevastă.
Ea nevastă că ț'a fi
și pe altu c'a iubi
și nimica tu nu-i ști,
și n' ai pat că s'a culca
și guriță că l-a da
și l-a întreba ceva.

550. — Foaie verde lin pelin
hai puică la Severin
să ținem calea lă trin ;
trinul pleacă șuerind
puica rămîne plingînd
și din gură blăstămînd :
bălete să te usuci
ca pînea care-o mînuici
și ca vinul care-l bei.
Mî-ai fîgăduit ca să mă ieși
ș'amu vîd că nu mă vrei.

551. — Frunzișoară de năgară
o ești Bujor în țară
bate boierii de-i omoară,
jidovii mi-i frig cu ceară
să dea bani de cheltuială ;
să dea bani de cheltuit
strate noi de primenit.
Colea 'u vale, mai la vale

mi se face o poieniță :
prin poiană merge-o gîrlă.
două fete spală lînă,
Bujor le ține de mînă
și din gură așa-mi zicea :
— Haideți voi fete cu mine
că v'oiu ținea foarte bine
cu coarne și cu masline
și rachiu de tescovine.
Din gîrlă curge-un pîriu
două fete spală griu,
Bujor le ține de brîu
și din gură așa zicea :
— Haideți voi fete cu mine
că v'oiu ținea foarte bine
cu pîne și cu masline
și rachiu de tescovine
și v'oiu ținea mazarate
și v'oiu bate spinzurate.

552. — Frunză verde trei castane
de la București de-vale
mi-se face-o adunare
de butce și de rădvane
de boieri și de cucoane.
Cucoanele cele mari
să iubesc cu generali,
cucoanele cele mici
se iubesc cu poroșnici.

553. — Somnu-i mamă ochilor
greu tare sprincenelor.
— Du-te fată de te culcă
în patu tăti-ni-tu.
— Ba-îo mamă nu m'oi duce
că patu-i de lemu de spini
ș'amiroasă a om bătrîn.
— Somnu-i mamă ochilor

greu tare sprincenelor !

— Du-te fată de te culcă
în patu frăți-ni-tu.

— Baio mamă nu m'oi duce
că-i patu de lemn de munte
ș'amiroasă a mindre multe.

— Somnu-i mamă ochilor
greu tare sprincenelor.

— Du-te fată de te culcă
în patu surori-ta.

— Baio mamă nu m'oi duce
că-i patu de lemn de lei
ș'amiroasă a mulți flăcăi.

— Somnu-i mamă ochilor,
greu tare sprincenelor.

— Du-te fată de te culcă
în pătura struțului
în patu drăguțului.

— Fi-oî maică ș'oî trăi
c'acolo m'oi hodini
cu puicuțu m'oîu tilui
vorbile mi li-oîu vorbi
inima mî-oîu răcori.

554.— Răvaș puică, răvaș dragă
răvaș de la vornicu
că-ți vine ibovnicu.

— Las' să vie,
domnu 'l știe
calea trandafir să 'i fie,
că cămeșa i-am spălat
frumușel i-o am călcat
în lădiș' o am băgat
cu mult dor l-am așteptat :
de mîncare i-am făcut
un curcan umplut și fript
și cincî răje cu oțet
cincî oca vin îngrășet.
Șăzi puile de minincă

ș'apoî poftim de te culcă.

— Răvaș puică, răvaș dragă
răvaș de la vornicu
că 'ți vine bărbățelu.

— Las' să vie
dracu 'l știe
calea spinuită 'i fie.

Cămeșa că i-am spălat
în gunoîu i-o-am aruncat
cu urzică i-o-am frecat
și c' urit l'am așteptat
sub strășina i-o-am băgat ;

și de mîncat i-am făcut
mămăligă și urzică
șăzi prostule și minucă,

du-te-afară și te culcă
c'așterne ț'am așternut
sub cap l'am pus piua
și sub spate ițele
să-ți ia dracu miuțele.

555.— Iauă. Iauă, soră Iauă
de-aî făcut cui-va vr'un bine
fă-ți pomană și cu miue
dă-mî parale să-mî iaū piue.

Avuî vii

avuî moșii

și case pe temelii,
tot cu Iana mi-i băui ;
ș'avuî plug cu șeșe boi
și turmușoare de oi
și tot Iana le băui ;
ș'avuî herghelii de cai
toți cu Iana mi-i mîncai.
Dintr'o herghelie toată
am rămas c'un cal ș'o iapă :
calu 'i șchiop și iapa 'i oarbă
amîndoî nu fac o ceapă.

avui

556.—Dimineața m'am sculat
pe ochi negri m'am spălat
boii mi-i am înjugat
și la cîmp am și plecat.
Am tras o brazdă'n deal și'n vale
vine proasta cu mîncare.
Ce-aduci proastă de mîncare?
— Hrinică și cu usturoi!
— Du-te la dracu 'napoi.
Și mai trag o brazdă'n deal și'n va-
vine puica cu mîncare. le
Ce-aduci puică de mîncare?
plăcincioară ș'un puî fript.
Trandafir, mindru 'nflorit

bodaproste c'ai venit,
mulțămim cui te-o făcut
că eu mult te-am mai dorit.

557. — La crișmuța de pe luncă
vinu 'i rău și oca mică,
crișmărița 'i frumușică
beu voinicii de să strică.
La crișmuța de pe vale
vinu 'i bun și oca mare
crișmărița-i hidă tare,
beu voinicii de-acălare.

(Culeso din Județul Suceava.)

M. Lupescu.

CĂRȚI PRIMITE

P. I. Nedelschi. — *Intime*, poezii. — Iași, Tip. Dacia, 1904.

I. Adam. — *Pe Dunărea*, note din călătoria familiei regale. — Constanța, Tip. Ovidiu, 1904.

D. C. Geroti — *Sistemul metric în comparațiune cu vechile măsuri din România Munteană și Moldavă, însoțit de tabele de transformarea măsurilor și tabele pentru calcularea dobinzilor*. Librația Iosef Beuvenisti, Craiova.

Dr. Elefterescu — *Despre răul concubinagiului în poporul nostru*. (Venitul din vinzarea acestei broșure, este pentru formarea unui fond spre ajutorarea „Gazetei Țăranilor”. — Tip. Al. Vălescu, Mușătești-Argeș, 1904.

Dr. Elefterescu. — *Cîteva cuvinte despre îmbrăcăminte și lux*. — Tip. Al. Vălescu, Mușătești-Argeș, 1904.